

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zastoupená Mgr. Petrem Miketou, advokátem, se sídlem Jaklovecká 18, Ostrava - Slezská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j.: MPSV-UM/21029/15/9S-MSK ze dne 13. 8. 2015, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 18 Ad 60/2015 - 66 ze dne 20. 10. 2016,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Petru Miketovi, advokátovi, se sídlem Jaklovecká 18, Ostrava - Slezská Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3.146 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 20. 10. 2016, č. j. 18 Ad 60/2015 - 66, (dále jen „napadený rozsudek“), kterým krajský soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2015, č. j.: MPSV-UM/21029/15/9S-MSK, (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 11. 6. 2015, č. j. 498545/15/OT (dále jen „prvostupňové

rozhodnutí“), jímž byla žalobkyni přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve výši 4.463 Kč měsíčně ode dne 18. 2. 2015 do 30. 6. 2015.

Žalovaný v **napadeném rozhodnutí** mimo jiné konstatoval, že dávka byla přiznána žalobkyni až od 18. 2. 2015, neboť žalobkyně se až dne 18. 2. 2015 přihlásila k trvalému pobytu na adrese předmětného bytu. V předchozím období, tj. od 1. 12. 2014 sice v bytě bydlela, avšak nebyla přihlášena k trvalému bydlišti a nesplňovala tak jednu ze zákonných podmínek nároku na příspěvek na bydlení.

Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně **žalobu** ke krajskému soudu. Podle žalobkyně jí měla být vyplácena dávka i za leden 2015, žalobkyně považuje podmínku trvalého pobytu za podmínku v rozporu s principem pomoci sociálně znevýhodněným osobám. Žalobkyně dále tvrdila, že žádost podala již 28. 1. 2015.

Krajský soud žalobu **napadeným rozsudkem** zamítl. Krajský soud vzal z hlediska skutkových zjištění za prokázáno, že žalobkyně požádala o příspěvek na bydlení dne 19. 2. 2015 s tím, aby jí tento příspěvek byl přiznán od 18. 2. 2015. Ze žádosti vyplývá, že byla doručena správnímu orgánu I. stupně dne 23. 2. 2015. Tvrzení žalobkyně, že žádost podala již 28. 1. 2015, vylučuje samotná žádost o příspěvek na bydlení vlastnoručně vyplněná žalobkyní a jí podepsána dne 19. 2. 2015.

Podstatným důkazem pro posouzení data vzniku nároku žalobkyně je potvrzení o změně místa trvalého pobytu vydané Statutárním městem Ostrava, Úřadem městského obvodu Ostrava-Jih, podle kterého byla žalobkyně přihlášena k trvalému pobytu na adrese předmětného bytu, tj. A. 1861/2, O.-Z. od 18. 2. 2015. Z § 24 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“) vyplývá, že nárok na příspěvek na bydlení je vázán na to, aby se jednalo o vlastníka nebo nájemce bytu, který o příspěvek žádá. Další nezbytnou zákonnou podmínkou je skutečnost, že žadatel je v předmětném bytě hlášen k trvalému pobytu.

Krajský soud připomenul judikaturu Nejvyššího správního sodu, podle které příspěvek na bydlení patří mezi testované dávky systému dávek státní sociální podpory a je na vůli zákonodárce, jak vymezí pro nárok na tuto dávku okruh oprávněných osob z hlediska jejich sociálního statusu. Rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je tak především záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Protože žalobkyně byla přihlášena k trvalému pobytu na adrese předmětného bytu až dne 18. 2. 2015, byla jí dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení správně přiznána až od tohoto data.

Krajský soud nevyhověl důkaznímu návrhu žalobkyně, aby byl vyžádán správní spis ve věci její žádosti o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, kterou údajně podávala v průběhu ledna 2015. Pokud tuto žádost žalobkyně skutečně podala, jednalo se o jiné správní řízení, které bylo spojeno s užíváním bytu na předchozí adrese jejího trvalého pobytu.

pokračování

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému rozsudku **kasační stížnost**. Stěžovatelka namítá nesprávné posouzení právní otázky ze strany krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“)] a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]

Stěžovatelka považuje za nesprávný postup krajského soudu, který odmítl provést navržený důkaz správním spisem sp. zn. SZ/1179/2015/4S-MSK, s odůvodněním, že se nepochybně jednalo o jiné řízení, neboť podle stěžovatelky tak krajský soud učinil závěry z důkazu, který neprovedl. Teprve v případě, pokud by byl uvedený správní spis vyžádán, by bylo možné porovnat, zda se jedná o jiné řízení, anebo zda správní orgán opomněl žádost do uvedeného spisu řádně připojit a ponechal ve správním spisu toliko žádost datovanou dnem 19. 2. 2015 a požadavkem na poskytnutí příspěvku s účinností od 18. 2. 2015.

Stěžovatelka v žalobě namítala, že pro rozhodnutí o příspěvku nemůže být rozhodující hledisko trvalého bydliště. Nepochybně je právem zákonodárce stanovit podmínky pro poskytnutí této dávky, toto právo však není bezbřehé a je limitováno právem osoby na zajištění a pomoc v hmotné nouzi, jako právem garantovaným ústavním pořádkem České republiky. Krajský soud nevysvětlil, jaký je důvod setrvání požadavku zákonodárce na místu trvalého pobytu, jako jediného místa, ke kterému musí žadatel osvědčit právo na bydlení. Místo trvalého bydliště má pouze evidenční charakter, nezakládá jakékoliv právo k takovému místu a neexistuje proto ani žádný důvod, aby byl v zákoně o státní sociální podpoře takový požadavek zakotven. Takový požadavek mohl mít svůj význam v době schválení zákona, v dnešní době lze jednoduše zjistit, zda byla konkrétní osobě přiznána a poskytnuta sociální dávka, pro konkrétní byt na konkrétní adrese. Rozhodující pro poskytnutí příspěvku na bydlení je skutečnost, zda se jedná o osobu sociálně potřebnou, a zda taková osoba vyvinula potřebné úsilí a předložila doklady osvědčující právo na uvedený byt. Proto stěžovatelka navrhovala, aby soud předložil Ústavnímu soudu návrh k posouzení, zda je podmínka nahlášení osoby k trvalému pobytu podle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře v souladu s ústavním pořádkem.

Stěžovatelka se v období ledna a února 2015 stěhovala, řešila otázku trvalého pobytu, a proto žádala, aby jí byl přiznán příspěvek na bydlení bez ohledu na to, kde měla trvalý pobyt. Proto také navrhovala, aby soud připojil správní spis sp. zn. SZ/1179/2015/4S-MSK a mohl otázku komplexně posoudit. Stěžovatelka byla v posuzovaném období ledna a února 2015 osobou sociálně potřebnou, která řádně užívala byt, osvědčila práva k takovému bytu, a proto jí příspěvek na bydlení náleží. Stěžovatelka z výše uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež je zastoupena advokátem, a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatelky v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek takovými vadami netrpí a že kasační stížnost **není důvodná.**

Podle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, „*nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.*“

Podle § 49 odst. 1 a 2 zákona o státní sociální podpoře, „*(n)árok na dávku vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem. Nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky.*“

Podle § 51 odst. 2 věty první, „*(p)říspěvek na bydlení se přiznává na období od 1. července do 30. června následujícího kalendářního roku nebo v rámci tohoto období na dobu kratší, jsou-li splněny podmínky nároku na tuto dávku jen po tuto kratší dobu.*“

Ze správního spisu jsou rozhodné následující skutečnosti. Stěžovatelka měla uzavřenou nájemní smlouvu na adrese A. 1681/2, O. na dobu od 1. 12. 2014 do 30. 11. 2015. Stěžovatelka změnila adresu trvalého pobytu z adresy H. 1427/60, O. – Z. na adresu A. 1681/2, O., ke dni 18. 2. 2015. Žádost o příspěvek na bydlení byla datovaná dnem 19. 2. 2015, a správnímu orgánu doručena dne 23. 2. 2015. Stěžovatelka v žádosti požádala o přiznání dávky ode dne 18. 2. 2015.

K námitce nesouladu podmínky trvalého pobytu pro přiznání příspěvku na bydlení s ústavním pořádkem Nejvyšší správní soud uvádí, že tuto otázku již ve své judikatuře řešil, kdy v rozsudku ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 Ads 168/2015-32, (všechna zde citovaná judikatura dostupná na www.nssoud.cz) pod bodem 16 a 18 konstatoval následující: „*Vymezení možných příjemců příspěvku na bydlení v § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře nevzbuzuje žádných pochyb - jsou jimi výlučně vlastníci nebo nájemci bytu, kteří jsou v bytě hlášeni k trvalému pobytu. Tento výklad není v rozporu s účelem příspěvku na bydlení (jím je poskytnout finanční pomoc na úhradu nákladů na bydlení), ale rozsah poskytování takového příspěvku nemá být absolutní a nemá dopadat na všechny osoby, kterým by mohl příspěvek pomoci. Ústavní pořádek jako takový nezaručuje žadatelům o příspěvek na bydlení ani určitou výši dávky, ani nárok na dávku jako takový. (...) Rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných podmínek z podpory státu benefitovat, je tak především záležitostí sociální politiky státu, tedy prioritně moci zákonodárné, nikoliv moci soudní. Je zásadně na politicky zformulované vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezí podmínky státní sociální podpory (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 2/2007 – 72). K tomu lze odkázat například na závěry, ke kterým dospěl zdejší soud v rozsudku ze dne 29. 9. 2010, č. j. 3 Ads 61/2010 – 48. (...)*

pokračování

Příspěvek na bydlení není určen pro každou formu bydlení, ale pro takovou, u které lze předpokládat, že má trvalejší povahu a že se v daném bytě žadatel skutečně zdržuje. Provázání s institutem trvalého bydliště, který jinak slouží evidenčním účelům, má určité opodstatnění, protože omezuje možnost zneužití systému sociálních dávek, jelikož směřuje pomoc tam, kde by žadatel měl pobývat, a v důsledku brání i nadměrnému zatížení správních orgánů.“ Nejvyšší správní soud tedy v tomto rozsudku dospěl k závěru, že není důvodu pochybovat o ústavnosti právní úpravy § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře. V nyní posuzovaném případě neshledal žádný důvod pro odchýlení se od své judikatury.

K námitce neprovedení důkazu správním spisem sp. zn. SZ/1179/2015/4S-MSK Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud zdůvodnil, proč nevyhověl tomuto důkaznímu návrhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, publ. pod č. 618/2005 Sb. NSS). Vycházel přitom ze žádosti stěžovatelky o příspěvek na bydlení ze dne 19. 2. 2015, a zjištění, která vyšla najevo v průběhu jednání. Krajský soud tak měl za prokázané, o jaké žádosti je vedeno správní řízení, a proto uzavřel, že žádost podaná v lednu 2015 se musela týkat jiného řízení. Otázka předmětu správního řízení, na které stěžovatelka odkazovala, byla podle názoru Nejvyššího správního soudu dostatečně objasněna v průběhu jednání, kdy právní zástupce stěžovatelky předložil krajskému soudu k nahlédnutí rozhodnutí ve věci sp. zn. SZ/1179/2015/4S-MSK a upozornil na to, že žádost ze dne 28. 1. 2015 byla podána za období od 1. 1. 2015 a týkala se bytu na adrese H. 1427/60, O. Spisem této sp. zn. mělo být přitom pouze prokázáno, že stěžovatelka hradila nájemné na byt na adrese A. a tedy plnila podmínky příspěvku na bydlení již v lednu 2015. Jak však bylo uvedeno výše, jednou z podmínek je trvalý pobyt, placení nájmu samotné by proto k získání nároku za období leden 2015 nepostačovalo. Toto bylo podrobně zdůvodněno již v napadeném rozhodnutí, kdy žalovaný konstatoval, že stěžovatelka sice byla nájemcem dotčeného bytu od 1. 12. 2014, avšak v bytě nebyla přihlášena k trvalému pobytu, tudíž neplnila jednu ze zákonných podmínek nároku na příspěvek na bydlení. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal ani tuto kasační námitku důvodnou.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by v daném případě byl naplněn jakýkoliv kasační důvod. S posouzením a postupem krajského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožnil, a proto kasační stížnost stěžovatelky ve smyslu § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Procesně úspěšný žalovaný by zásadně nárok na náhradu nákladů řízení měl (§ 60 odst. 1 s. ř. s.; do rozsahu zvláštního pravidla podle § 60 odst. 2 s. ř. s. věc státní sociální podpory nespadá, neboť není v tam uvedeném taxativním výčtu obsažena), žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti mu však nevznikly. Proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Stěžovatelce byl usnesením krajského soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 18 Ad 60/2015 - 49, ustanoven zástupce, Mgr. Petr Miketa, advokát, podle § 35 odst. 8 s. ř. s.; hotové výdaje ustanoveného zástupce a odměnu za zastupování osoby platí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatelky odměnu za dva úkony právní pomoci –

další porada s klientem podle § 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů a sepis a podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za tarifní hodnotu se ve věcech sociálního zabezpečení považuje částka 5.000 Kč (srov. § 9 odst. 2 advokátního tarifu). Za jeden úkon právní služby tak náleží odměna ve výši 1.000 Kč (srov. § 7 bod 3 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatelky doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se odměna zvyšuje o náhradu na dani z přidané hodnoty v částce 546 Kč. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 3.146 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu